

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW

PIELĘGNIARSTWO

Studia pierwszego stopnia profil praktyczny

Nazwa wydziału: Wydział Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej

Nazwa kierunku studiów: **pielęgniarstwo**

Obszar kształcenia w zakresie nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej

Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

Profil kształcenia: **praktyczny**

Symbol SEK	Szczegółowe efekty kształcenia
NAUKI PODSTAWOWE (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, radiologia)	
WIEDZA	
A.W1	posługuje się mianownictwem anatomicznym;
A.W2	omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);
A.W3	rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych oraz procesów elektrofizjologicznych;
A.W4	charakteryzuje specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;
A.W5	określa podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych oraz prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;
A.W6	wyjaśnia podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W7	określa fizyczne podstawy nieinwazyjnych i inwazyjnych metod obrazowania;
A.W8	posiada wiedzę z zakresu diagnostyki radiologicznej;
A.W9	różnicuje budowę aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych, różnicuje witaminy;
A.W10	omawia funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz podstawowe koncepcje regulacji ekspresji genów, w tym regulacji epigenetycznej;
A.W11	opisuje budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy; zna profile metaboliczne podstawowych narządów;

A.W12	wymienia zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
A.W13	wylicza enzymy biorące udział w trawieniu, objaśnia podstawowe defekty enzymów trawiennych oraz określa skutki tych zaburzeń;
A.W14	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;
A.W15	różnicuje epidemiologię zakażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
A.W16	charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy działania, przemiany w ustroju i działania uboczne;
A.W17	omawia podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W18	charakteryzuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze oraz zasady leczenia krwιά i środkami krwiozastępczymi;
A.W19	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej, w tym zaburzeń w krążeniu, zmian wstecznych, zmian postępowych, zapaleń i nowotworów;
A.W20	omawia wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, trawiennego, moczowo-płciowego i nerwowego;
A.W21	wymienia czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
A.W22	zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W23	zna ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz zna procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
A.W24	zna zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.W25	zna grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach oraz postaci i drogi podawania leków.
UMIEJĘTNOŚCI	
A.U1	posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
A.U2	wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka;
A.U3	prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych;
A.U4	konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym;
A.U5	rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz objawów chorobowych;
A.U6	szacuje ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych

A.U7	wykorzystuje znajomość praw fizyki do opisu zagadnień z zakresu biologii komórek, tkanek oraz procesów fizjologicznych, w szczególności do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych, takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
A.U8	ocenia wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;
A.U9	różnicuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze;
A.U10	zna problematykę leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
A.U11	opisuje zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;
A.U12	powiązuje obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;
A.U13	wykorzystuje wiedzę na temat chorób uwarunkowanych genetycznie w profilaktyce nowotworów oraz diagnostyce prenatalnej;
A.U14	klasyfikuje drobnoustroje, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej;
A.U15	wykorzystuje wiedzę na temat funkcjonowania układu pasożyt-żywiciel dla prawidłowej terapii chorób wywołanych przez pasożyty;
A.U16	szacuje niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
A.U17	ocenia szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosuje się do zasad ochrony radiologicznej;
A.U18	posługuje się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U19	posiada umiejętności umożliwiające wystawianie recept na leki niezbędne do kontynuacji leczenia, w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.U20	posiada umiejętność przygotowania zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.
NAUKI SPOŁECZNE (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo, zdrowie publiczne, filozofia i etyka zawodu pielęgniarki)	
WIEDZA	
B.W1	zna podstawy psychologii w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania;
B.W2	zna problematykę relacji człowiek-środowisko społeczne;
B.W3	omawia mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W4	wymienia etapy i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka;
B.W5	różnicuje pojęcie emocji i motywacji oraz zna pojęcie osobowości i jej zaburzeń;
B.W6	charakteryzuje istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji;

B.W7	definiuje modele i style komunikacji interpersonalnej;
B.W8	zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji oraz mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
B.W9	omawia mające zastosowanie w pielęgniarstwie wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii;
B.W10	omawia wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W11	charakteryzuje zakres interakcji społecznej i procesu socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
B.W12	definiuje pojęcia grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu oraz zna zasady ich funkcjonowania;
B.W13	różnicuje pojęcia dewiacji i zaburzenia ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W14	rozumie procesy poznawcze i różnicuje zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.W15	definiuje i interpretuje zjawisko nierówności klasowej, etnicznej i płci oraz dyskryminacji;
B.W16	objaśnia podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);
B.W17	wykazuje znajomość procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
B.W18	zna problematykę metodyki edukacji zdrowotnej w odniesieniu do dzieci, młodzieży i dorosłych;
B.W19	zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i jego miejsce w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
B.W20	zna na poziomie podstawowym problematykę ubezpieczeń zdrowotnych i ich systemu w Polsce i w Unii Europejskiej, charakteryzuje ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne oraz wybrane kierunki polityki ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.W21	zna podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych: prawa i obowiązki pielęgniarki, strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania samorządu zawodowego pielęgniarów i położnych, zadania samorządu w zakresie przyznawania prawa wykonywania zawodu i wydawania pozwoleń na wykonywanie indywidualnej lub grupowej praktyki pielęgniarstwa;
B.W22	różnicuje odpowiedzialność karną, cywilną i pracowniczą związaną z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
B.W23	zna Kartę Praw Pacjenta, Kartę Praw Człowieka i Kartę Praw Dziecka;
B.W24	przedstawia genezę, założenia i zadania zdrowia publicznego w ramach systemowej koncepcji ochrony zdrowia;
B.W25	wskazuje kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W26	zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B.W27	klasyfikuje czynniki warunkujące zdrowie w ujęciu jednostkowym i globalnym;

B.W28	omawia zasady racjonalnego żywienia w świetle najnowszych badań naukowych;
B.W29	charakteryzuje istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W30	omawia podstawy organizacji Narodowego Systemu Zdrowia w Polsce;
B.W31	wyjaśnia założenia modeli edukacji zdrowotnej, w tym model medycyny rodzinnej, rolę i zadania pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej;
B.W32	wymienia zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej;
B.W33	określa swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B.W34	omawia strukturę i funkcje jednostek opieki zdrowotnej;
B.W35	omawia pojęcia: stanowisko pracy, odpowiedzialność, obowiązki i uprawnienia, czas pracy, praca zmianowa, rozkład czasu pracy, standard opieki, procedura, algorytm;
B.W36	charakteryzuje podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i rodzaje dokumentacji obowiązującej na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
B.W37	definiuje pojęcia: obciążenie pracą, choroba zawodowa i wypadek przy pracy;
B.W38	wskazuje typowe etapy procesu poszukiwania pracy;
B.W39	opisuje etapy planowania pracy własnej i ich znaczenie w rozwoju zawodowym;
B.W40	definiuje pojęcie jakości w opiece zdrowotnej i pielęgowaniu, różnicuje kryteria opieki zdrowotnej oraz pielęgniarskiej;
B.W41	różnicuje przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
B.W42	posiada wiedzę z zakresu koncepcji filozoficzno-etycznych przydatnych w pielęgniarstwie (psychologiczno-personalistyczna, egzystencjalistyczna, personalistyczna, kosmiczno-ewolucyjna, etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego);
B.W43	charakteryzuje istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
B.W44	zna problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
B.W45	rozumie treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki;
B.W46	zna język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
UMIEJĘTNOŚCI	
B.U1	opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia;
B.U2	ocenia wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka;
B.U3	projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej;

B.U4	prognozuje wpływ choroby i hospitalizacji na stan psychiczny człowieka oraz zależności somatopsychiczne;
B.U5	analizuje postawy ludzkie, proces ich kształtowania i zmiany;
B.U6	ocenia funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);
B.U7	zna psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka w różnych okresach rozwojowych;
B.U8	zna psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego;
B.U9	kontroluje błędy i bariery w procesie komunikowania się;
B.U10	wykazuje umiejętność aktywnego słuchania;
B.U11	wykorzystuje techniki komunikacji werbalnej, niewerbalnej i parawerbalnej w opiece zdrowotnej;
B.U12	tworzy warunki do prawidłowej komunikacji pielęgniarka–pacjent oraz pielęgniarka–personel medyczny;
B.U13	dokonuje wyboru właściwych technik redukcji lęku i metod relaksacyjnych;
B.U14	stosuje techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
B.U15	analizuje i krytycznie ocenia zjawisko dyskryminacji i rasizmu;
B.U16	kontroluje i koordynuje działania zapobiegające dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
B.U17	zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
B.U18	zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnych;
B.U19	opracowuje projekty pielęgniarskich działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B.U20	ocenia globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U21	interpretuje działania w zakresie polityki zdrowotnej i społecznej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego;
B.U22	dokonuje analizy i oceny funkcjonowania różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikowania źródeł ich finansowania;

B.U23	projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych;
B.U24	kontroluje czynniki obciążające w pracy pielęgniarki oraz sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
B.U25	rozвивa umiejętności aktywnego poszukiwania pracy (metody poszukiwania, curriculum vitae, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja);
B.U26	przeprowadza ocenę jakości opieki pielęgniarskiej dla potrzeb doskonalenia pielęgnowania;
B.U27	różnicuje zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności moralnych w zindywidualizowanej sytuacji podmiotu opieki;
B.U28	szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopiecznym i jego rodziną;
B.U29	wie, jak rozwiązywać dylematy moralne w praktyce zawodowej;
B.U30	dba o rozwój moralny i kształtowanie sumienia;
B.U32	analizuje piśmiennictwo w języku angielskim;
B.U33	porozumiewa się w języku angielskim w sposób odpowiadający poziomowi biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ (podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, podstawowa opieka, dietetyka, badania fizykalne, badania naukowe w pielęgniarstwie, zajęcia fakultatywne do wyboru: zakażenia szpitalne, język migowy, promocja zdrowia psychicznego)	
WIEDZA	
C.W1	wskazuje uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa z perspektywy czasu (przeszłość, teraźniejszość, przyszłość) na tle transformacji opieki;
C.W2	omawia istotę współczesnego pielęgniarstwa w wymiarze teoretycznym i praktycznym oraz proces jego profesjonalizacji;
C.W3	definiuje pielęgnowanie oraz określa w nim miejsce wspierania, pomagania i towarzyszenia;
C.W4	charakteryzuje rolę i funkcje zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki zdrowotnej;
C.W5	opisuje proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady stosowania) i primarynursing (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarskiej;
C.W6	zna i stosuje klasyfikacje diagnoz pielęgniarskich;
C.W7	określa istotę opieki pielęgniarskiej opartej o założenia teoretyczne F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy i B. Neuman oraz innych teorii klasycznych pielęgniarstwa;

C.W8	różnicuje udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
C.W9	wyjaśnia zakres działań pielęgniarki w zależności od stanu pacjenta, w tym: długotrwałe unieruchomione, z bólem, gorączką, zaburzeniami snu;
C.W10	różnicuje zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
C.W11	charakteryzuje warunki pracy i zakres zadań zawodowych pielęgniarki;
C.W12	opisuje istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich;
C.W13	definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne;
C.W14	wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną;
C.W15	określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
C.W16	zna strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym;
C.W17	charakteryzuje podstawową opiekę zdrowotną w Polsce i na świecie z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia;
C.W18	zna system zarządzania informacją w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W19	wskazuje determinanty i mierniki jakości podstawowej opieki zdrowotnej;
C.W20	omawia modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarskiej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej;
C.W21	formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy;
C.W22	formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania, ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej;
C.W23	realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym;
C.W24	ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
C.W25	przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta;
C.W26	stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej;

C.W27	definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby;
C.W28	wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje istotę żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
C.W29	zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii;
C.W30	omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania;
C.W31	charakteryzuje techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
C.W32	określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
C.W33	definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa;
C.W34	charakteryzuje etapy postępowania badawczego;
C.W35	opisuje metody i techniki badań;
C.W36	określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania;
C.W37	zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;
C.W38	określa znaczenie etyki w badaniach naukowych;
C.W39	definiuje zakażenia szpitalne, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, dróg szerzenia, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
C.W40	wyjaśnia sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, w tym mikroflory środowiska szpitalnego;
C.W41	wyjaśnia mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu grzybiczym;
C.W42	analizuje zagrożenia epidemiologiczne w skupiskach ludzi, takich jak szkoły, przedszkola, uczelnie, szpitale, koncerty, koszary wojskowe;
C.W43	wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania się i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania;
C.W44	rozdziela sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu;

C.W45	rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
C.W46	zna zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym;
C.W47	charakteryzuje teorie rozwojowe zdrowia psychicznego i definiuje zdrowie psychiczne;
C.W48	rozpoznaje zagrożenia i pozytywne czynniki w kształtowaniu zdrowia psychicznego;
C.W49	omawia stres jako determinant równowagi biopsychospołecznej organizmu w aspekcie zdrowia psychicznego;
C.W50	wskazuje rolę pielęgniarki w profilaktyce wypalenia zawodowego, agresji, przemocy i mobbingu w różnych okresach życia człowieka;
C.W51	zna środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.
UMIEJĘTNOŚCI	
C.U1	proponuje model pielęgnowania i stosuje w praktyce wybrane teorie pielęgniarstwa;
C.U2	gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarskiej;
C.U3	wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe;
C.U4	oznacza glikemię za pomocą gleukometru;
C.U5	ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym lub niepełnosprawnym;
C.U6	planuje i realizuje opiekę pielęgniarską wspólnie z chorym lub niepełnosprawnym i jego rodziną;
C.U7	monitoruje stan zdrowia pacjenta na wszystkich etapach jego pobytu w szpitalu lub innych placówkach opieki zdrowotnej, między innymi przez ocenę podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu;
C.U8	dokonyuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i skuteczności działań pielęgniarskich;
C.U9	przechowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami;

C.U10	podaje choremu leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza oraz oblicza dawki leków;
C.U11	pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się i dbaniu o higienę osobistą;
C.U12	pielęgnuje skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosuje kąpiele lecznicze;
C.U13	dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany, w tym wykorzystuje bandażowanie;
C.U14	wykorzystuje różne techniki karmienia pacjenta;
C.U15	wykonuje zabiegi doodbytnicze – lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu;
C.U16	zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitoruje diurezę, usuwa cewnik, wykonuje płukanie pęcherza moczowego;
C.U17	układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych i zmienia te pozycje;
C.U18	wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż złożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
C.U19	wykonuje nacieranie, oklepywanie i inne techniki masażu klasycznego, ćwiczenia czynne i bierne;
C.U20	zapewnia choremu bezpieczne otoczenie;
C.U21	stwarza choremu warunki do snu i wypoczynku;
C.U22	wykonuje płukanie oka i ucha;
C.U23	podłącza i obsługuje zestawy do kroplowych wlewów dożylnych;
C.U24	zakłada zgłębnik do żołądka i odbarcza treści;
C.U25	stosuje zabiegi przeciwzapalne i bańki lekarskie;
C.U26	zakłada i usuwa cewnik z żył obwodowych;

C.U27	monitoruje, ocenia i pielęgnuje miejsce wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego;
C.U28	wykonuje pulsoksymetrię i kapnometrię;
C.U29	asystuje lekarzowi przy badaniach diagnostycznych: nakłuciu jamy brzusznej, opłucnej, pobieraniu szpiku i punkcji łądźwiowej;
C.U30	pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych;
C.U31	wykonuje kąpiel noworodka i niemowlęcia oraz monitoruje jego rozwój;
C.U32	przygotowuje siebie i sprzęt do instrumentowania i zmiany opatrunku na ranie;
C.U33	prowadzi dokumentację opieki pielęgniarstwa, w tym historię pielęgnowania, kartę obserwacji, kartę gorączkową, książkę raportów, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn;
C.U34	odnotowuje wykonanie zleceń w karcie zleceń lekarskich;
C.U35	pomaga pacjentowi w adaptacji do warunków panujących w szpitalu i w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego;
C.U36	ocenia stan zdrowia jednostki i rodziny – „potencjał zdrowotny człowieka” z wykorzystaniem swoistej metodyki (skale, siatki, pomiary przyrządowe);
C.U37	rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
C.U38	uczy odbiorcę usług pielęgniarstwa samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych;
C.U39	inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”;
C.U40	realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych;
C.U41	opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin;
C.U42	realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym świadczenia gwarantowane i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym;
C.U43	ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;

C.U44	przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarstwa w środowisku zamieszkania pacjenta;
C.U45	stosuje standardy i procedury pielęgniarstwa w podstawowej opiece medycznej;
C.U46	ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego;
C.U47	prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych;
C.U48	stosuje wybrane diety terapeutyczne w otyłości, niedożywieniu, cukrzycy, hiperlipidemii, nadciśnieniu tętniczym, chorobach serca i naczyń krwionośnych, trzustki i wątroby;
C.U49	przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje i interpretuje wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa i jej dokumentowania;
C.U50	rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym;
C.U51	wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, w tym układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego;
C.U52	dokumentuje wyniki badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta;
C.U53	wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób sutka i uczy pacjentów samobadania piersi;
C.U54	uczestniczy w realizacji projektu badawczego;
C.U55	krytycznie analizuje publikowane wyniki badań naukowych;
C.U56	wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem;
C.U57	uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów;
C.U58	opracowuje i realizuje własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym;
C.U59	analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe);

C.U60	postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej;
C.U61	wdraża standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym i zakażeniom w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego;
C.U62	prowadzi ocenę i izoluje chorych potencjalnie zakażonych lub chorych zakaźnie;
C.U63	bezpiecznie stosuje środki dezynfekcyjne i segreguje odpady medyczne;
C.U64	nawiązuje kontakt z osobą słabo słyszącą i niesłyszącą;
C.U65	posługuje się znakami języka migowego w opiece nad pacjentem głuchoniemym w celu przygotowania do świadomego uczestnictwa w procedurach medyczno-opiekuńczych;
C.U65	posługuje się językiem migowym w zakresie terminologii sytuacyjnej: udzielanie pierwszej pomocy, przekazywanie informacji rodzinie;
C.U66	podejmuje działania promujące zdrowie psychiczne i rozpoznaje sieci wsparcia społecznego;
C.U67	podejmuje działania zapobiegające oraz diagnostyczne dotyczące występowania przemocy, agresji, mobbingu i wypalenia zawodowego;
C.U69	posiada umiejętność doboru środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i umiejętności umożliwiające wystawianie recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego niezbędne do kontynuacji leczenia, w ramach realizacji zleceń lekarskich, oraz potrafi udzielać informacji o ich stosowaniu.
NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, rehabilitacja i pielęgniarstwo w pielęgnowaniu niepełnosprawnych, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne, opieka paliatywna, podstawy ratownictwa medycznego)	
WIEDZA	
D.W1	wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku;
D.W2	charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W3	wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarzką w schorzeniach: układu krążenia (serca, naczyń krwionośnych), układu oddechowego, układu nerwowego, układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi;

D.W4	zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku;
D.W5	zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej;
D.W6	zna zasady planowania opieki nad chorymi w zależności od wieku i stanu zdrowia;
D.W7	zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W8	charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W9	charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
D.W10	zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
D.W11	różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
D.W12	zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od wieku i stanu zdrowia pacjenta;
D.W13	charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym;
D.W14	zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D.W15	różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otyłościowych, zespołu Parkinsona i depresji;
D.W16	charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin;
D.W17	zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną;
D.W18	wyjaśnia patofizjologię i objawy kliniczne chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, dróg moczowych, układu pokarmowego, chorób alergicznych oraz chorób krwi;
D.W19	omawia patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka;

D.W20	charakteryzuje podstawy opieki nad wcześniakiem i noworodkiem;
D.W21	wyjaśnia cel i zasady opieki przedkoncepcyjnej;
D.W22	charakteryzuje mechanizm i okresy porodu fizjologicznego;
D.W23	zna zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej i położu;
D.W24	identyfikuje etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
D.W25	zna następstwa długotrwałego unieruchomienia;
D.W26	zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
D.W27	zna etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
D.W28	zna zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
D.W29	zna możliwości stosowania psychoterapii u chorych z zaburzeniami układu nerwowego;
D.W30	zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych;
D.W31	charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;
D.W32	zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia;
D.W33	zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W34	wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych leczonych chirurgicznie;
D.W35	wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia;
D.W36	wyjaśnia patofizjologię zaburzeń występujących w przebiegu chorób, urazów układu nerwowego i grożących powikłań;
D.W37	zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej (ergoterapia, psychoterapia, kinezyterapia, fizjoterapia);
D.W38	charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w jednostkach chorobowych;

D.W39	zna formy rehabilitacji zawodowej;
D.W40	zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
D.W41	zna zasady przygotowania sali operacyjnej do zabiegu w znieczuleniu ogólnym i regionalnym;
D.W42	charakteryzuje kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
D.W43	zna przebieg procesu znieczulania oraz zasady i metody opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
D.W44	charakteryzuje metody znieczulenia regionalnego i zadania pielęgniarki anestezjologicznej w trakcie i po znieczuleniu regionalnym;
D.W45	rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi;
D.W46	objaśnia algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS – basic life support) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS – advanced life support);
D.W47	zna zasady profilaktyki zakażeń w oddziałach intensywnej terapii i na bloku operacyjnym;
D.W48	opisuje procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych, takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne;
D.W49	zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej;
D.W50	zna patofizjologię, objawy kliniczne i powikłania chorób nowotworowych;
D.W51	zna procedurę postępowania z ciałem pacjenta zmarłego;
D.W52	zna rodzaje badań diagnostycznych i posiada wiedzę w zakresie ich zlecenia.
UMIEJĘTNOŚCI	
D.U1	gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki;
D.U2	rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.U3	prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
D.U4	motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego;

D.U5	procedury profilaktyki powikłań w przebiegu chorób;
D.U6	organizuje izolację chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
D.U7	ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju;
D.U8	diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji;
D.U9	pobiera materiał do badań diagnostycznych;
D.U10	ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłań pooperacyjnych;
D.U11	doraźnie podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej;
D.U12	przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym;
D.U13	dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską;
D.U14	doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu;
D.U15	procedury edukacji w zakresie udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia;
D.U16	rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia;
D.U17	wykonuje defibrylację automatyczną (AED) i bezprzyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;
D.U18	instruuje pacjenta i jego opiekuna w zakresie użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych;
D.U19	procedury żywienia enteralnego i parenteralnego dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo-perystaltycznej;
D.U20	rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
D.U21	pielęgnuje pacjenta z przetoką, rurką intubacyjną i tracheotomią;
D.U22	procedury rozmowy terapeutycznej;

D.U23	doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki;
D.U24	prowadzi rehabilitację przyłożkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
D.U25	prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta;
D.U26	przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego;
D.U27	asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych;
D.U28	prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki;
D.U29	ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe;
D.U30	tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania;
D.U31	przewiduje skutki postępowania pacjenta z określonymi zaburzeniami psychicznymi;
D.U32	dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych;
D.U33	przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.
D.U34	potrafi rozpoznawać wskazania do wykonania określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne;
D.U35	potrafi przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
D.K1	szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece;
D.K2	systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;
D.K3	przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece;
D.K4	wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych;

D.K5	przestrzega praw pacjenta;
D.K6	rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;
D.K7	przestrzega tajemnicy zawodowej;
D.K8	współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;
D.K9	jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta;
D.K10	przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.